

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příprava na vyučování oboru Člověk a jeho svět s cíli v oblastech VMEGS a čtenářství

Název učební jednotky (téma)	Vánoce v evropských zemích
Stručná anotace učební jednotky	Jedná se o hodinu, ve které žáci na základě přečteného textu zjišťují informace o vánočních zvycích v jednotlivých zemích Evropy a v USA. Lekce může být součástí déletrvajicího tématu „Evropa“.
Nutné předpoklady (Již osvojené znalosti a dovednosti žáků, které umožní, aby jednotka efektivně směřovala ke svým cílům).	<ul style="list-style-type: none"> • Základní orientace na mapě Evropy, světa
Časový rozsah učební jednotky	45 minut
Věk žáků (ročník)	4. ročník

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zařazená průřezová témata (včetně čtenářství)	OSV	MKV	MV	VMEGS	VDO	EV	Čtenářství
				Ano			Ano
Vyučovací obor(y)	Člověk a jeho svět						
Dlouhodobé cíle (Klíčové kompetence, části profilu absolventa, části výchovné a vzdělávací strategie školy)	—						
Cíle jednotlivých průřezových témat a čtenářství, které chci v dané učební jednotce naplnit	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> Žák si utváří pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám. <p>Čtenářství</p> <ul style="list-style-type: none"> Žák najde v textu důležité informace. Žák zformuluje vhodný nadpis textu (najde hlavní myšlenku). Žák shrne, co důležitého se v textu dozvěděl. 						
Cíle učební jednotky	<p>Člověk a jeho svět</p> <p>RVP:</p> <ul style="list-style-type: none"> Žák rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a 						

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<p>sídlířtích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Źák zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích. <p>Školní výstupy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Źák vystihne, jaké vánoční zvyky jsou typické pro danou zemi. • Źák porovná vánoční zvyky v naší zemi s vánočními zvyky ostatních Evropanů (a Američanů), pojmenuje rozdíly a shody, a v čem nás mohou ostatní svými zvyklostmi obohatit. • Źák napíše, který vánoční zvyk by si rád vyzkoušel.
<p>Hodnocení</p> <p>(Z čeho učitel i žáci poznají, že bylo dosaženo cílů a jak to učitel i žáci budou hodnotit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentace o zvyčích v jednotlivých evropských zemích • Práce s mapou
<p>Popis učební jednotky</p>	<p>1. Seznámení s cíli hodiny</p> <p>2. Evokace</p> <p>Učitel položí žákům otázku:</p> <p><i>Jaké vánoční zvyky v naší zemi dodržujeme?</i></p> <p>Učitel zaznamenává nápady dětí do myšlenkové mapy na flip (tabuli).</p> <p>3. Uvědomění si významu informací</p> <p>Rozdělíme žáky do skupin po 2–3. Každá skupinka dostane text o slavení Vánoc v jedné zemi (Příloha A). Postup, jak budeme s texty pracovat, je napsán na tabuli (Příloha B). Zbývající texty (např. kratší) můžeme přidat skupině, která bude s původním textem rychle hotova.</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pokud jsou ve třídě děti čtenářsky méně zdatné, je možné v tuto chvíli modelovat na jednom textu, jak by měly pracovat. Zejména podtrhat důležité informace a najít a formulovat nadpis může být pro děti problém. Je dobré je upozornit, že nadpisem by nemělo být například „Vánoce ve Švédsku“, ale „Miska kaše pro skřítky“, protože to je to, co je typické pro Švédské Vánoce.

4. Presentace

Skupiny si vzájemně prezentují informace, které zjistily při práci s textem – typické znaky vybrané země. Poté přilepí podtrhaný text s nadpisem na mapu Evropy.

Poznámka:

Před prezentací jednotlivých zemí u mapy upozorní učitel žáky, že informace, které se dozví od spolužáků, budou potřebovat pro další práci. Budou se zabývat tím, který zvyk by chtěly vyzkoušet, co by mohlo obohatit naše Vánoce.

5. Reflexe

Učitel se společně s žáky vrátí k flipu s českými vánočními zvyky a barevně odliší (zakroužkuje) společné zvyky Čechů a ostatních Evropanů (jedna barva) a typické zvyky Čechů (druhá barva).

Žáci píšou text – odpověď na otázku:

- Čím by nás mohli ostatní obohatit?
- Jaký zvyk z jaké země bys chtěl/a zažít a proč?

Žáci mohou uvést více zvyků a namalovat obrázek.

Žáci mohou při psaní chodit k mapě, kde jsou nalepené jednotlivé texty.

V kruhu pak žáci své názory prezentují a odůvodňují.

Seznam příloh

Příloha A – Texty k jednotlivým zemím

Příloha B – Postup práce na tabuli

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autor lekce (realizátor učební jednotky), škola	Mgr. Alena Horská ZŠ a MŠ Dobronín, příspěvková organizace Polenská 162/4, 588 12 Dobronín
Závěrečná sebereflexe učitele (následuje po odučení učební jednotky)	
Co se mi osvědčilo během vyučování (co fungovalo, mělo úspěch, z čeho jsem měl/a radost).	Texty jsem měla připravené různě dlouhé, rozdávala jsem je s ohledem na čtenářské dovednosti žáků. Možná vám budou některé připadat zbytečně krátké, ale mám takovou skladbu dětí ve třídě.
S jakými problémy (obtížemi) jsem se během vyučování setkal/a.	—
Co bych příště udělala/a jinak (jak bych upravila/a tuto přípravu).	Pro některé děti bylo obtížné vystihnout typický zvyk a psali do nadpisu všeobecnou větu typu „Vánoce v Německu“. Příště bych určitě modelovala, jak s nadpisem naložit.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Velká Británie

Nadpis: .....

V Anglii naděluje dárky stejně jako v Americe *Santa Claus*. Je to muž s dlouhými bílými vousy, má na sobě červený kabát s bílým lemem a červenou čepici. Dárky dětem naděluje oknem nebo komínem a děti je objeví 25. prosince ráno. To je ten slavný den, kdy se sejde celá rodina a příbuzní. Na oběd se podává krocan a nesmí chybět vánoční puding se zapečenou mincí. Kdo minci najde, bude mít po celý rok štěstí.

2 věty o Vánocích ve Velké Británii: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Norsko, Finsko

Nadpis: .....

Ve Skandinávii se Vánoce světí jako julfest – severské Vánoce. Na Štědrý den tu bývá veselo. Celá rodina zpívá a tančí kolem vánočního stromku a potom jim Ježíšek přinese dárky. Na některých místech staví lidé o Vánocích před dveře misku kaše. To je pozornost pro skřítky. Ti pomáhají lidem v domě i v hospodářství a vůbec jsou jim nakloněni, ale dovedou jim vyvádět i všelijaké taškařiny. Miska kaše je pro ně přichystána, aby zachovali domácnosti svou přízeň.

2 věty o Vánocích ve skandinávských zemích: .....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rakousko

Nadpis: .....

Vánoce se zde slaví podobně jako u nás. Lidé se už 4 týdny před Vánocemi v době Adventu na svátky připravují. Mají doma adventní věnce většinou v barvě zelené a fialové. Tradice těchto věnců pochází právě z Rakouska. Stejně jako u nás, i zde si lidé řezou „barborky“ a Mikuláš jim naděluje dobroty. Počínaje Adventem začínají hospodyňky péct štolý, cukroví a vánočky, aby se cukroví dobře rozleželo.

Ke štědrovečerní večeři se podává ryba a drůbež, cukroví, vánočky, štolý a jablečný mošt. Dárečky pod stromeček naděluje Ježíšek.

2 věty o Vánocích v Rakousku: .....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rusko

Nadpis: .....

Dětem nosí dárky Děda Mráz. Je to veselý stařeček s bílými vlasy a vousy. Má na sobě červený kabát lemovaný bílou kožešinou. Jede na saních tažených trojspřežím – třemi koňmi. Na dárky si děti ale musí počkat déle než u nás. Dostávají je až 6. ledna.

2 věty o Vánocích v Rusku: .....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Francie

Nadpis: .....

Ve Francii se na Štědrý večer staví jesličky s malými hliněnými figurkami, které představují Marii a Josefa s Jezulátkem a také pastýře, vola a osla. Na svátek Tří králů k nim pak lidé přidávají i figurky tří světců, tří mudrců z Východu.

Ve francouzských rodinách se také u svátečního stolu podává zcela zvláštní zákusek, jakási kremrole ve formě polena neb kmene stromu, které se říká buche de noël. Toto vánoční polínko je připomínkou na prastarý zvyk, kdy se do krbu kladl obrovský špalek, který musel hořet od počátku Vánoc až do svátku Tří králů.

Dárky dostávají děti ráno po Štědrém večeru. Pere Noël, francouzský Ježíšek, je přináší v noci, když děti spí.

2 věty o Vánocích ve Francii: .....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Dánsko

Nadpis: .....

Zcela zvláštní zákusek mívají o Vánocích obyvatelé Dánska – a sice sladkou rýžovou kaši. V kaši je schovaná mandle a kdo ji najde, dostane dárek.

2 věty o Vánocích v Dánsku: .....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Švédsko

Nadpis: .....

Ve Švédsku se považuje za významný svátek už 13. prosinec. To je den svaté Lucie, dárkyně světla. Časně ráno se děvčata z rodiny převléknou za Lucii, vezmou si dlouhé bílé šaty a na hlavu si nasadí věnec se světly. Takto vyšňořené pak nesou celé rodině do postele voňavou kávu a housky nebo jiné pečivo.

2 věty o Vánocích ve Švédsku: .....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Německo

Nadpis: .....

Jižním a středním Německem prochází Christkind neboli Ježíšek, ale v severských oblastech naděluje dětem vznešený Weihnachtsman, který má zrzavé vousy a vlasy, dlouhý plášť a kapuci.

Německá vánoční kuchyně nabízí více rybích pokrmů – rýnského lososa, pečenou štiky, candáta na roštu, pečeného úhoře i plněného kapra. Oblíbené jsou i pečené kachny, bílé klobásy a nesmí chybět ani štrúdl s jablky a hrozkami.

2 věty o Vánocích v Německu: .....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Amerika, USA

Nadpis: .....

Vzduchem letí obrovské sáně. Uhánějí k lidem a táhne je osm sobů. Na saních je mnoho různých hraček pro děti, které se na ně těší. Sáně řídí veliký muž dlouhým bílým vousem, který má na sobě červené šaty. To on naděluje dárky. Tak ho znají děti v Americe. Jmenuje se Santa Claus. Letí nad střechami domů a hází dárky do domů komínem. Někde sešplhá komínem do místnosti sám a dárky nadělí přímo. Druhý den ráno o prvním svátku vánočním nachází děti, co jim nadělil. Potom se koná oslava. Na hostinu bývají pozváni i příbuzní.

2 věty o Vánocích v USA: .....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Španělsko

Nadpis: .....

Ve Španělsku přicházejí Tři králové, kteří sice slaví svůj svátek až v lednu, ale nadělují o Štědrém dnu. Děti jim jdou naproti s rozsvícenými lampiony.

2 věty o Vánocích ve Španělsku: .....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Polsko

Nadpis: .....

V Polsku jsou Vánoce spojené s návštěvou kostelů. Podobně jako u nás mívají lidé doma adventní věnec a na Štědrý den zdobí pokoj ozdobený stromeček a betlém. U vánočního stolu rozšířen jeden neobvyklý zvyk. Začíná se jíst, až když si každý ulomí z tenké placičky, do které je vyryt obrázek Marie, Josefa a Jezulátka.

2 věty o Vánocích v Polsku: .....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Nizozemsko

Nadpis: .....

Pro děti v Nizozemí (Holandsko) je toužebně očekávaným dnem již 6. prosinec, svátek svatého Mikuláše, kdy jim holandský Mikuláš Sinterklaas přináší dárky. Toho dne vyplouvá on a Parte Piet - Černý Petr na loď do Amsterdamu, kde ho všichni nadšeně zdraví. V noci z 5. na 6. prosince Sinterklaas a Parte Piet chodí nepozorovaně po střechách domů a házejí dárky do komínů. Druhý den je potom děti nacházejí ve svých botkách.

2 věty o Vánocích v Nizozemsku: .....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Itálie

Nadpis: .....

V Itálii si lidé o Vánocích přejí *Buon Natale*, to znamená „Šťastné svátky narození Páně“. V každé domácnosti stojí jesličky. Jsou vrcholnou událostí svátků a každá rodina se snaží mít jesličky hezčí než ostatní.

Hlavní vánoční jídlo bývá obvykle večer před půlnoční mší a potom ještě jednou příštího dne. Jedna pochoutka při hostině rozhodně nesmí chybět – totiž *Panettone* – italský koláč.

Na dárky si děti musí trochu počkat, protože nadílka bývá a Itálii tradičně až 6. ledna. V noci předtím létá tříkrálová čarodějnice *La Befana* na koštěti v povětří a hází dětem dárky do domů komínem. Dětem, které nebyly hodné, naděluje prý jen kousky uhlí.

2 věty o Vánocích v Itálii: .....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Postup práce na tabuli

1. Přečti celý text.

2. Čti znovu a podtrhávej důležité informace.

3. Vymysli a napiš nadpis, který odpovídá na otázku „*Co je typické pro danou zemi*“.

4. Připrav si alespoň 2 věty o své zemi.

5. Najdi svou zemi na mapě.

